

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, de către reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim și de către avocatul Mocanu Valentin în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2019 și a sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 19 martie 2019, în cauza penală în privința lui

Moraru Igor xxxxx, născut la xxxxx,
originar xxxxx și domiciliat xxxxx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 08.05.2018 – 19.03.2019;
2. Instanța de apel: 18.04.2019 – 29.05.2019;
3. Instanța de recurs: 17.08.2019 – 21.05.2020.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 19 martie 2019, Moraru Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 298 lit. a) Cod penal, la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 (unu) ani 6 (șase) luni.

A fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de către acuzatorul de stat, fiind dispusă încasarea din contul lui Moraru Igor în beneficiul statului a sumei de 2818 (două mii opt sute optsprezece) lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru

efectuarea expertizei judiciare nr. 108 din 28 iulie 2017 și suma de 4200 (patru mii două sute) lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei nr. 34/12/4-R-125 din 06 iulie 2017, iar în total suma de 7018 (șapte mii optsprezece) lei.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA în beneficiul lui Munteanu Vitalie a sumei de 600000 (șase sute mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Pretenția înaintată de Munteanu Vitalie cu privire la încasarea sumei de 30000 lei, cu titlu de prejudiciu material, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Moraru Igor activând în calitate de tehnician-energetic, verificarea lucrărilor contractate din cadrul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, sectorul Anenii Noi, fiind conform fișei de post responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, contrar atribuțiilor de serviciu, a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic sus indicat și a documentului normativ tehnic și anume: pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice; pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Ca urmare la 23 iunie 2018 pe la ora 17:00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe xxxxx, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2.

Ulterior în perioada orei 21:00 – 21:20, minora xxxxx, mergând pe partea carosabilă a drumului, din neatenție a atins firul electric rupt, care atârna prin crengile copacilor aproape de sol, unde ca rezultat a electrocutării, a decedat pe loc.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 298 lit. a) Cod penal, *încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane.*

3. Avocatul Mocanu Valentin în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului Moraru Igor, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea apelului a invocat că inculpatul Moraru Igor nu a săvârșit fapta de care este învinuit, și anume de încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice; pct.17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; pct. 3.1.2 a Normelor de

securitate la exploatarea instalațiilor electrice, nefiind indicat exact care reguli de exploatare a liniilor de distribuire a energiei electrice au fost încălcate de către acesta.

În opinia avocatului, prima instanță eronat a concluzionat că Moraru Igor, conform fișei de post este responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT 5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, întrucât în obligațiile de serviciu ale inculpatului, nu este inclusă sarcina privind deservirea tehnică și reparația liniei electrice în care a avut loc accidentul, precum și obligația de a curăța periodic sau de a asigura curățarea periodică a traseului liniei electrice aeriene de arbori și arbuști.

Sarcinile și funcțiile de serviciu ale inculpatului, potrivit fișei de post include monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, conform căruia antreprenorul pune în practică planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Relevă, că din declarațiile martorilor și a inculpatului se atestă că ultimul nu participă la elaborarea bugetului și a planurilor aprobate de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, coordonate cu ANRE, deoarece implementarea practică a acestor planuri o efectuează antreprenorul SRL „Tendar”, și astfel linia electrică din xxxxx nu a fost inclusă în buget și plan, din care motiv SRL „Tendar” nu a efectuat defrișarea arborilor din preajma acestei linii, iar inculpatul nu a avut obligația de a monitoriza, supraveghea sau verifica lucrări care nu au fost puse în sarcina antreprenorului.

Susține că la materialele cauzei penale nu există nici o probă care să demonstreze că inculpatul a primit spre executare un plan de deservire a liniei electrice din xxxxx, care să includă și activități de defrișare, pe care nu l-a pus în sarcina antreprenorului SRL „Tendar” și nu a monitorizat, supravegheat și verificat ca antreprenorul să efectueze calitativ defrișarea, Moraru Igor fiind un simplu executor, iar în lipsa unor asemenea probe, concluzia instanței de fond potrivit căreia inculpatul este vinovat de încălcarea regulilor menționate, este neîntemeiată.

Menționează că obligația de deservire tehnică a liniei electrice, conform pct. 1.13.4 și 1.13.5 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, sunt puse în seama altor persoane, care poartă răspundere pentru accidentele ce au loc în instalațiile electrice.

Consideră că prima instanță neîntemeiat a concluzionat că Moraru Igor a încălcat pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, întrucât la materialele cauzei penale nu există probe care să demonstreze că inculpatul a plantat în zona liniei electrice în care a avut loc accidentul, zone verzi cu plantații

perene, acesta nu s-a apropiat de instalațiile electrice și nu a determinat partea vătămată să se apropie de linia electrică.

Mai remarcă că instanța de judecată nu a motivat sentința de condamnare, și s-a limitat doar la însușirea probelor administrate, fără a face o analiză și a argumenta relevanța acestora, în contextul în care nici o probă nu indică asupra vinovăției inculpatului de comiterea faptei incriminate.

Susține că din declarațiile martorilor rezultă că cauza accidentului este o eroare comisă de lucrătorul serviciului telefonic „24 ore” a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, care nu a înregistrat corespunzător incidentul, iar Moraru Igor nu a putut verifica tăierea arbuștilor, întrucât această verificare nu a fost planificată de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA în anul 2017.

4. Reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri conform căreia să fie respinsă integral acțiunea civilă depusă de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie.

În motivarea apelului a invocat, că la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600000 lei, prima instanță nu a luat în considerație că instalațiile electrice reprezintă un izvor de pericol sporit care pot provoca accidente tragice.

În acest sens, distribuitorul de energie electrică a inițiat o discuție cu succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie, cu participarea avocatului acestuia și a reprezentanților distribuitorului despre încheierea unei tranzacții de împăcare, în urma căreia părțile au ajuns la un acord, însă ulterior Munteanu Vitalie a refuzat să semneze tranzacția de împăcare în privința sumei acordate care va acoperi prejudiciul moral și material suportat ca urmare a electrocutării minorei xxxxx.

Relevă, că cauzele accidentului au fost stipulate în buletinul Inspectoratului Energetic de Stat din 08 august 2017, acestea fiind plantarea în zona de protecție a rețelelor electrice cu plantații perene, nemijlocit sub conductorii LEA -0,4kv, fără acordul întreprinderii rețelelor electrice; condițiile meteo cu caracter deosebit, manifestate prin rafale de vânt, care au dus la ruperea crengilor copacilor din preajma instalațiilor electrice, iar potrivit răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 01 septembrie 2017, în perioada 23-24 iunie 2017, în r-nul Ștefan Vodă condițiile meteo sau caracterizat prin fenomen natural periculos – ploi torențiale cu vânt puternic.

Susține că la caz vinovăția este din imprudență, iar o evaluare exactă în bani a despăgubirilor morale, nu este posibil de efectuat datorită naturii lor nepatrimoniale, întrucât întinderea despăgubirilor se realizează prin aprecierea raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție.

Consideră că hotărârea primei instanțe nu este motivată în modul corespunzător, deoarece în partea laturii civile aceasta se rezumă doar la un alineat

și instanța de judecată nu a luat în considerație argumentul că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

Cu privire la latura penală, reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a menționat că fapta nu a fost comisă de către Moraru Igor, întrucât potrivit fișei postului, funcțiile acestuia se referă la monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, și conform căruia antreprenorul pune în aplicare planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

5. Succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, au contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri conform căreia să fie admisă integral acțiunea civilă cu încasarea din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a sumei de 30000 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 2000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea apelului au invocat că ÎCS „RED Union Fenosa” SA urmează a fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele inculpatului.

Susțin că prejudiciul material care constituie mai mult de suma de 30000 lei, este format din cheltuielile de înmormântare suportate și mesele de pomenire care au fost și urmează a fi organizate, iar din cauza stresului soldat după decesul fiicei minore, bonurile pentru bunurile procurate în scopul organizării funeraliilor, nu au fost păstrate, din care motiv consideră că prima instanță neîntemeiat a respins acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material.

Cu privire la prejudiciul moral au menționat că în consecință a decedat copilul minor din cauza inacțiunilor și neglijența inculpatului, ceea ce a afectat mult membrii familiei, iar succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie, având probleme de sănătate, în urma stresului suportat, i s-a agravat starea de sănătate.

La fel și mama minorei a suferit din motiv că fiica sa a decedat în ochii ei, și că a fost electrocutată la membrele posterioare, iar cealaltă fiică minoră xxxxx, fiind evaluată psihologic de către specialistul din cadrul Liceului Teoretic xxxxx, ca rezultat al decesului sorei mai mici, i-au fost identificate simptome de bază a tulburării posttraumatice de stres.

Mai remarcă, că viața copilului nu are preț și nu poate fi materializată, dar factorul care a dus la decesul acesteia, urmează a fi exclus, responsabilii sancționați și obligați la repararea prejudiciului cauzat.

Consideră că suma de 2000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în coraport cu situația materială a familiei, precum și cu veniturile obținute de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA, este o sumă reală și pasibilă de a fi încasată, iar prima instanță a dat o estimare incorectă situației de fapt și a micșorat cuantumul

prejudiciului moral.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate cu menținerea sentinței fără modificări.

6.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și consideră dovedită vina inculpatului în comiterea *încălcării regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului*, acțiunile acestuia fiind just calificate în temeiul art. 298 lit. a) Cod penal, iar personalitatea lui fiind susceptibilă supunerii răspunderii penale.

Instanța de apel a reținut, că potrivit ordinului nr. 1077 din 13.08.2012, Moraru Igor a fost transferat în funcție de tehnician-energetician verificarea lucrărilor contractate în cadrul ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Conform fișei de post, Moraru Igor era responsabil de obiectul fix LEA-0,4 kV F-2 PT-5 xxxxx, număr de inventariere 3098, 02, care se afla la balanța ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Astfel, instanța a reținut în acțiunile inculpatului Moraru Igor, existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, de vreme ce anume Moraru Igor a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic și a documentului normativ tehnic și anume:

- pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice,
- pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice;
- pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Iar, ca urmare, la data de 23.06.2018 pe la orele 21.00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe xxxxx, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2, unde a decedat prin electrocutare minora xxxxx.

Conform fișei de post a tehnicianului-energetician Moraru Igor, în competența acestuia intra una din funcții, care prevede monitorizarea punerii în practică a planurilor de întreținere și a proiectelor investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de TM și TJ, inclusiv respectarea termenelor de realizare.

Instanța de apel a reținut că deși însăși inculpatul Moraru Igor a recunoscut că în competența sa conform fișei de post, intră verificarea, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelelor electrice, acesta fiind responsabil pe zona Ștefan-Vodă, nu a întreprins nici o măsură întru verificarea situației rețelei electrice LEA-04 kv de la

PT-5, fid 2, or, la data de 23.06.2018, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe xxxxx, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2.

Instanța de apel a menționat, că infracțiunea s-a consumat din momentul survenirii decesului minorei xxxxx.

Prin raportul de expertiză judiciară nr. 108 din 28.07.2017, se confirmă legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile și anume „decesul minorei xxxxx, a survenit în rezultatul electrocutării cu curent electric - tehnic, ce se confirmă prin prezența mărcilor electrice cu detașare totală a drumului pe brațul stâng și a semnelor morții rapide; hemoragii punctiforme sub pleura viscerală, sânge fluid roș-închis în cavitățile cordului și în lumenul vaselor mari, venecongestie pronunțată a organelor interne, confirmate histologic”. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat: marcă electrică a brațului stâng care a fost produsă prin acțiunea curentului electric-tehnic, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, prezintă pericol pentru viață și sănătate și se califică ca vătămare corporală gravă.

A remarcat instanța de apel și faptul că în acțiunile inculpatului Moraru Igor s-a stabilit cu certitudine prezența laturii subiective a infracțiunii analizate, care se caracterizează în raport cu fapta prejudiciabilă, prin *intenție*, având în vedere că în obligațiunile sale de serviciu, intra direct verificarea, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelelor electrice, însă acesta *nu a întreprins careva măsuri pentru verificarea situației rețelei electrice din zona care i-a fost atribuită acestuia* în verificare și comunicarea conducerii despre lucrările care urmau a fi întreprinse în vederea securității societății.

Cu referire la atribuțiile de serviciu ale inculpatului, instanța de apel a reținut declarațiilor martorului Ghidei Mihail, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, activează în calitate de manager distribuție sectorul Anenii Noi a ÎCS „RED Union Fenosa” SA. *Moraru Igor are obligațiunea de a planifica lucrările și a recepționa lucrările în baza planului și bugetului disponibil filialei. În cazuri excepționale dacă personal se deplasa în teren ori era în inspectare găsite careva defecte unele din ele chiar dacă persistă pericol se anunță superiorul. Moraru are planul pe filială, el trebuie să planifice spre realizare pe parcurs și să recepționeze lucrările. În obligațiunile lui intra punerea în funcțiune a planului primit. Planurile realizate care le-au primit sunt bazate inclusiv pe zonele cele mai problematice. Lucrările în teren se efectuează de SRL „Tenor” sau de către brigada operativă care este gestionată direct de dispecer.*

Instanța de apel a reținut, că inculpatul Moraru Igor *a încălcat prevederile actelor normative*, iar ca consecință a avut loc decesul minorei xxxxx, în situația în

care anume inculpatul avea obligația de a informa conducerea instituției despre necesitatea defrișării copacilor din xxxxx, sarcină care intra în obligațiile sale de serviciu, iar în baza acestei informații, urma să fie aprobat un plan cu privire la cheltuielile necesare pentru lucrările care urmau a fi efectuate.

În privința inculpatului Moraru Igor, latura subiectivă a infracțiunii, se caracterizează prin intenție în raport cu fapta prejudiciabilă și prin imprudență în raport cu decesul minorei, or, anume din cauza îndeplinirii superficiale a obligațiilor sale de serviciu în conformitate cu actele normative, la data de 23.06.2017, minora xxxxx a decedat prin electrocutare.

Instanța de apel a menționat că deși inculpatul Moraru Igor se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, pentru care ultimul urmează să poarte răspundere pentru fapta comisă, la caz, este inadmisibil din partea persoanelor responsabile de serviciul 24/24 a instituției ÎCS „RED Union Fenosa” SA, care au recepționat apelul localnicilor din xxxxx, și nu a fost înregistrat conform procedurii necesare, iar ca urmare, a avut loc o tragedie, unde a decedat un copil minor.

Ca confirmare, la caz, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Potînga Alexandru, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, ocupă funcția de șef al serviciului dispecerat al ÎCS „RED Union Fenosa” SA, iar cu privire la fapta avută la data de 23.06.2017, apelul a fost înregistrat greșit în sistem tipul cauzei avizului și anume ruptură de branșament (această cauză este diferită de ruptură de conductor și nu implică semnalizarea dispecerului prin semnul special „mîina roșie”). Ruptură de branșament înseamnă rupătura a unui fir electric izolat/ înfășurat de izolație. Ruptură de conductor este rupătura unui fir neizolat, prin urmare prezentând pericol sporit de electrocutare.

Respingând argumentele apărătorului inculpatului, în dezacord cu stabilirea vinovăției de încălcarea normelor incriminate lui Moraru Igor, instanța de apel a remarcat că deși, conform fișei de post, Moraru Igor are obligația de monitorizare și supraveghere a activității întreprinderii – antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, în acest sens, nu neagă aceste obligațiuni de serviciu menționate, însă, inculpatul pentru monitorizarea și supravegherea lucrărilor efectuate de antreprenor, urmează inițial să verifice sectoarele de rețele electrice, care se află în subdiviziunea sa, iar în caz de depistare a careva neconformități potrivit actelor normative, acesta comunică conducerii despre posibilele efectuări de lucrări, în baza căruia se elaborează de organele competente planul de lucru, se alocă mijloace bănești, iar după aprobare, persoana responsabilă monitorizează și supraveghează activitatea întreprinderii.

Prin urmare, inculpatul urma să verifice starea de fapt a rețelei electrice din xxxxx și să comunice conducerii că pe sectorul dat este necesară defrișarea copacilor, din cauza căroră rețeaua electrică nu se vedea din crengi, iar ulterior la

23 iunie 2017 din cauza condițiilor nefavorabile, s-a rupt un fir electric, în situația în care în instalațiile cu tensiunea supra 1000 V, din fiecare parte a locului de muncă, la care cu aparatele de comutație ar putea fi dată tensiunea la locul de muncă, se va crea o separare vizibilă.

Instanța a menționat că conform obligațiilor sale de serviciu, inculpatul Moraru Igor fiind responsabil de sectorul dat, nu a întreprins măsuri în vederea elucidării circumstanțelor cu privire la plantațiile perene, în vederea excluderii acestora din zona respectivă, în situația în care, din cauza unor neconformări cu prevederile legale, acte normative, reprezintă un pericol social.

Instanța de apel a considerat declarativ argumentul reprezentantului ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum că Moraru Igor este un simplu executor, care având un plan și buget pe care îl pune la dispoziția angajatorului, fără a ieși din limitele acestora, urmează să monitorizeze și supravegheze ca antreprenorul să execute în concret aceste planuri din punct de vedere calitativ și cantitativ, or despre situația de facto din zona Ștefan-Vodă, pentru rețele electrice a fost responsabil anume inculpatul Moraru Igor, care urma să comunice conducerii despre necesitatea defrișării copacilor.

La soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a menționat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75-77 Cod penal și a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, argumentându-și riguros soluția de stabilire a pedepsei și invocând motive clare în baza cărora a concluzionat despre necesitatea stabilirii pedepsei cu închisoare, iar pedeapsa principală stabilită și individualizată de către prima instanță, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, aceasta fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia Moraru Igor a fost condamnat.

6.2. Referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, instanța de apel a considerat că este întemeiată și justificată în partea încasării prejudiciului moral, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită de către inculpatul Moraru Igor, a avut loc decesul minorei xxxxx, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 108 din 28 iulie 2017, iar în urma decesului minorei, părinții acesteia au suportat suferințe fizice și psihice, astfel fiind constatat raportul direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de succesorul victimei, întrucât legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciul nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală, de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Astfel, suma de 600000 lei apreciată de către prima instanță cu titlu de

reparare a prejudiciului moral din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate, pentru ameliorarea situației financiare în familie, deși în urma decesului copilului minor, pierderea pe care au avut-o părinții acesteia, nu poate fi recuperată prin intermediul careva mijloace bănești, fiind inadmisibilă aprecierea unei ființe umane în raport cu mijloace financiare.

Instanța de apel a conchis că luând în considerație circumstanțele cauzei și modalitatea de comitere a infracțiunii, succesoriului părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice prin infracțiune, însă suma pretinsă a fi încasată în cuantum de 2000000 lei, este una exagerată.

6.3. În ce privește cerința de reparare a prejudiciului material, instanța de apel a reținut că soluția instanței de fond este una justificată, deoarece în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe ce să confirme cheltuielile legate de înmormântarea minorei.

6.4. Instanța de apel nu a reținut afirmațiile reprezentantului ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum că fiind în calitate de investitor, ÎCS „RED Union Fenosa” SA nu poate fi supusă unei răspunderi mai dure decât răspunderii la care au fost atrase alte persoane în situații similare, deoarece instanța de judecată judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă, iar în dependență de circumstanțele de fapt, instanța nu este obligată să emită soluții conform spețelor similare.

7. Avocatul Mocanu Valentin în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel a admis erori grave la aprecierea probelor, citând eronat în decizie înscrisurile administrate la dosar, precum și declarațiile inculpatului și a martorului, contrar prevederilor art. 101 Cod procedură penală, eroare care a dus la o concluzie greșită, potrivit căreia Moraru Igor ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal.

Menționează că instanța de apel eronat a concluzionat că inculpatul Moraru Igor, conform fișei sale de post, era responsabil de obiectul fix LEA-10 0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Din sarcinile conținute în fișa de post a tehnicianului-energetician verificarea lucrărilor contractate, nu rezultă că Moraru Igor este responsabil de starea rețelelor electrice, întrucât acesta este obligat să monitorizeze și să supravegheze activitatea întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, conform căruia antreprenorul pune în practică planurile de

întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Subliniază, că la dosar nu există nici o probă din care să rezulte că Moraru Igor este responsabil de starea tehnică a rețelelor electrice și nici nu poate fi responsabil, deoarece acesta este tehnician-energetician, iar într-o eventuală situație în care firul electric se rupe din cauza crengilor arborilor, atunci necesitatea defrișării urmează să fie depistată în cadrul unor controale periodice pe care trebuie să le asigure inginerul-inspector.

Invocă că concluzia instanței de apel, potrivit căreia inculpatul, în temeiul fișei de post, urma ca să verifice și să constate starea liniei electrice de distribuție ca ulterior în temeiul constatărilor din teren să fie elaborate planurile de defrișare, este străină de fondul cauzei, din motiv că Moraru Igor, nici în temeiul fișei de post, și nici în temeiul altui act normativ sau local, nu a avut obligația să verifice starea liniei electrice.

Inspectarea liniei electrice în vederea identificării eventualelor necesități de defrișare o face întreprinderea-antreprenor în baza planului elaborat de ÎCS „RED Union Fenosa” SA, la nivel de direcție de distribuție, iar Moraru Igor nu participă la elaborarea acestor planuri, ultimul verificând calitatea lucrărilor efectuate de întreprinderea-antreprenor.

Deservirea tehnică și reparația liniilor electrice, inclusiv inspectarea, și ulterior defrișarea arborilor de pe traseul liniei electrice se efectuează în baza unui buget și planuri aprobate de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, coordonate cu ANRE.

Consideră că concluzia instanței de apel, potrivit căreia Moraru Igor a avut obligația de a informa conducerea ÎCS „RED Union Fenosa” SA de starea nesatisfăcătoare a liniei electrice, este neîntemeiată, din motiv că la materialele cauzei nu se conține nici o probă care ar indica asupra obligației lui Moraru Igor de a informa conducerea ÎCS „RED Union Fenosa” despre starea nesatisfăcătoare a liniei electrice.

În acest sens evidențiază că constatarea stării nesatisfăcătoare a liniei electrice, trebuie să fie inclusă de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA în planul de inspectare, iar ulterior Moraru Igor pune la dispoziția antreprenorului acest plan, care la rândul său inspectează linia, fapt pentru care i se achită o plată, și prezintă fișele de inspectare privind toate neajunsurile depistate, ca ulterior să se elaboreze planul de lucrări și să fie pus în aplicare de către antreprenor, iar la final urmând a fi verificate lucrările de către Moraru Igor.

Menționează că în decizia instanței de apel sunt expuse eronat și selectiv declarațiile martorului Ghidei Mihail, acestea fiind distorsionate, or planul de

activități, inclusiv de inspectare a liniilor electrice, nu se elaborează de către Moraru Igor, dar de către direcția corporativă care emite planuri, reieșind dintr-un anumit buget, care la fel nu-l elaborează Moraru Igor, precum și nici nu-l poate modifica.

Ca urmare, în ședința instanței de apel, relevă apărarea că a solicitat audierea suplimentară a martorului Ghidei Mihail pentru a preciza anumite circumstanțe, din motiv că acuzatorul de stat a dat o interpretare greșită declarațiilor martorului, însă instanța a respins cererea, pe motiv de inoportunitate.

Mai relevă apărarea, că deși a invocat includerea în învinuirea lui Moraru Igor a unor norme care nu intră în categoria regulilor de exploatare a liniilor de distribuție a energiei electrice, instanța de apel s-a pronunțat doar în privința unui motiv, care la fel a dat o interpretare eronată normei juridice.

Consideră că odată cu înaintarea învinuirii urma să se indice exact care reguli de exploatare a liniilor de distribuție a energiei electrice au fost încălcate de către inculpat, în contextul în care acuzarea l-a învinuit pe inculpat de încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Remarcă, că instanța de judecată ilegal l-a condamnat pe Moraru Igor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal cu trimitere la pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, iar referitor la condamnarea acestuia pentru încălcarea pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, instanța de apel nu s-a pronunțat, pe când această normă reglementează interdicția pentru toate persoanele de a se apropia de instalațiile electrice la o distanță mai mică decât cea permisă.

Este de opinie că includerea acestor două norme în învinuirea inculpatului rezultă din emiterea de către Inspectoratul Energetic de Stat, a buletinului informativ nr. BI-11-17 din 08 august 2017, în care s-a indicat încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

8. Succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora în partea laturii civile cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În argumentarea recursului au invocat dezacordul cu respingerea încasării prejudiciului material în cuantum de 30000 lei, din motiv că este o sumă reală suportată pentru organizarea funeraliilor fiicei, chiar dacă nu au fost prezentate careva probe pentru confirmarea sumei.

La acel moment, nu a conștientizat un posibil refuz din partea responsabililor pentru decesul fiicei, care să-l determine minuțios să fixeze toate cheltuielile suportate, din care motiv solicită încasarea prejudiciului material în cuantum de 30000 lei.

Cu referire la încasarea parțială a prejudiciului moral, menționează că suma de 2000000 lei, este reală și pasibilă a fi admisă și nu este una declarativă, întrucât rezultă din suferințele psihice suportate de către toți membrii familiei, starea materială a familiei, veniturile obținute de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum și neglijența care a fost admisă, în urma căreia a decedat fiica minoră.

Subliniază că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cu referire la diminuarea cuantumului prejudiciului moral.

9. Reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora în partea laturii civile cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

În argumentarea recursului a susținut că la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600000 lei, prima instanță nu a luat în considerație că instalațiile electrice reprezintă un izvor de pericol sporit care pot provoca accidente tragice, iar în acest sens a fost inițiată o discuție cu succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie, cu participarea avocatului acestuia și a reprezentanților distribuitorului despre încheierea unei tranzacții de împăcare, în urma căreia părțile au ajuns la un acord, însă ulterior Munteanu Vitalie a refuzat să semneze tranzacția de împăcare în privința sumei acordate care va acoperi prejudiciul moral și material suportat ca urmare a electrocutării minorei xxxxx.

Subliniază că cauzele accidentului au fost stipulate în buletinul Inspectoratului Energetic de Stat din 08 august 2017, acestea fiind plantarea în zona de protecție a rețelelor electrice cu plantații perene, nemijlocit sub conductorii LEA -0,4kv, fără acordul întreprinderii rețelelor electrice; condițiile meteo cu caracter deosebit, manifestate prin rafale de vânt, care au dus la ruperea crengilor copacilor din preajma instalațiilor electrice, iar potrivit răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 01 septembrie 2017, în perioada 23-24 iunie 2017, în r-nul Ștefan Vodă condițiile meteo sau caracterizat prin fenomen natural periculos – ploi torențiale cu vânt puternic.

Consideră că vinovăția inculpatului este din imprudență, iar o evaluare exactă în bani a despăgubirilor morale, nu poate fi efectuată datorită naturii lor nepatrimoniale, or, întinderea despăgubirilor se realizează prin aprecierea raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție.

Remarcă că instanțele de fond nu au luat în considerație precedentele pe cauzele similare prezentate ca exemple, precum și nu au ținut cont de practica

judiciară.

Este de opinie că ÎCS „RED Union Fenosa” SA, în calitate de investitor nu poate fi supusă unei răspunderi mai dure decât răspunderii la care au fost atrase persoanele în cauze similare.

Cu referire la latura penală, reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a menționat că fapta nu a fost comisă de către Moraru Igor, deoarece potrivit fișei postului, funcțiile acestuia se referă la monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, și conform căruia antreprenorul pune în aplicare planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa”SA.

Susține că Moraru Igor este un simplu executor, care având un plan și buget pe care îl pune la dispoziție angajatorul, fără a depăși limitele acestora, monitorizează și supraveghează ca antreprenorul să execute aceste planuri calitativ și integral.

Menționează că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, din care motiv acțiunea civilă urmează a fi respinsă sau instanța urmează să nu se pronunțe în privința acesteia.

Mai relevă că hotărârile contestate nu sunt motivate în modul corespunzător, deoarece în privința laturii civile, hotărârea primei instanțe se rezumă doar la un alineat, iar instanța de apel a răspuns la un singur argument invocat referitor la distribuitorul de energie electrică, astfel nefiind dat răspuns celorlalte argumente, și nemijlocit că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat.

Totodată, instanța nu a elucidat și examinat toate materialele cauzei din care motiv hotărârile emise încalcă grav dreptul ÎCS „RED Union Fenosa” SA la un proces echitabil, iar în acest sens, invocă art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului, care garantează dreptul la un proces echitabil.

10. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

După cum rezultă din materialele cauzei, titularii cererilor de recurs invocă drept temeiuri pentru declararea recursurilor prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Examinând argumentele recursurilor prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal constată că acestea și-au găsit parțial confirmare în speța dedusă judecății, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează.

Potrivit sentinței, Moraru Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 298 lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de exploatare a obiectivelor energetice, soluția respectivă fiind menținută și de către instanța de apel.

Pentru a constata vinovăția inculpatului Moraru Igor, instanțele de fond au constatat în sarcina acestuia următoarea situație de fapt:

„Moraru Igor activând în calitate de tehnician-energetic, verificarea lucrărilor contractate din cadrul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, sectorul Anenii Noi, fiind conform fișei de post responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, contrar

atribuțiilor de serviciu, a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic sus indicat și a documentului normativ tehnic și anume: pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice; pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Ca urmare la 23 iunie 2018 pe la ora 17:00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe xxxxx, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2.

Ulterior în perioada orei 21:00 – 21:20, minora xxxxx, mergând pe partea carosabilă a drumului, din neatenție a atins firul electric rupt, care atârna prin crengile copacilor aproape de sol, unde ca rezultat a electrocutării, a decedat pe loc.”

Cu referire la încadrarea juridică a faptelor incriminate lui Moraru Igor, instanța de recurs reține că în jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia.

Vorbind despre importanta încadrării juridice a unei fapte, Colegiul face trimitere la dispozițiile art. 6§3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzăției” aduse persoanei deferite judecătii. Principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecătii în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal.

La caz, potrivit actului de sesizare a instanței, se constată că, în urma efectuării acțiunilor de investigare în vederea acumulării probatoriului, analizând probele, procurorul a conchis asupra încadrării juridice a faptelor incriminate inculpatului Moraru Igor în baza art. 298 lit. a) Cod penal, „*încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane.*”

Având în vedere fapta incriminată inculpatului, așa cum a fost descrisă în rechizitoriu, instanța de recurs ține să evidențieze că potrivit practicii judiciare, bunurile supuse influențării în conjunctura infracțiunii în cauză sunt:

a) bunurile reprezentând infrastructura stațiilor de producere a energiei electrice sau termice;

b) liniile de transportare și distribuire a energiei electrice sau termice;

c) *bunurile aferente liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice sau termice;*

d) *conducele de transportare a combustibilului.*

La caz, organul de urmărire penală a incriminat inculpatului săvârșirea faptei prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal, potrivit tuturor indicilor prevăzuți de lege, iar instanțele de fond constatând că inculpatul Moraru Igor a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, la încadrarea juridică a faptei prevăzute de art. 298 Cod penal, nu a delimitat acțiunile inculpatului de încălcare a regulilor de exploatare a anumitor bunuri supuse influențării în contextul infrațiunii respective, dar a reținut aceeași încadrare juridică înfăptuită de către organul de urmărire penală.

Mai mult, potrivit rechizitoriului inculpatului i-a fost imputată încălcarea prevederilor următoarelor acte normative: pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, însă fără desfășurarea prescripțiilor acestor norme cu referire concretă la acțiunile imputabile inculpatului Moraru Igor.

Având în vedere aceste accentuări, Colegiul penal menționează că art. 6§3 lit. a) din Convenția Europeană îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar și cu privire la cauza acuzației, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat și pe care se bazează acuzația (*cauza Pelissier și Sassi contra Franței nr. 2544/94 pct. 52-54, CEDO 1999-II*). Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din Convenție.

În materia penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane constituie o condiție esențială a echității procedurii. Dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului inculpatului de a-și pregăti o apărare eficientă pentru a răspunde coerent, prompt și adecvat acuzației înaintate.

În speță, art. 298 Cod penal, este o normă penală de blanchetă. De aceea, odată cu înaintarea învinuirii, în textul rechizitoriului urma a fi indicat care anume reguli de exploatare a liniilor de distribuire a energiei electrice au fost încălcate de către inculpat.

De altfel, instanța de recurs atestă că în cererea de apel apărarea a criticat concluzia primei instanțe cu referire la faptul că inculpatului Moraru Igor i-a fost incriminată încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, *deoarece respectarea acestor norme sunt obligația întreprinderii electroenergetice.*

În ce privește pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, *apărarea a invocat că aceste norme nu se referă la obligațiile angajaților întreprinderii electroenergetice, ci la obligațiile terțelor persoane care nu participă la exploatarea rețelelor electrice, dar trebuie să se abțină de la un anumit comportament pentru a nu se pune pe sine și pe alte persoane în pericol.*

Cu toate acestea din conținutul deciziei atacate se atestă, că instanța de apel nu a pătruns pe deplin în esența acestor argumente avansate de către apărare, nu a motivat prezența vinovăției inculpatului Moraru Igor raportată la normele legale încălcate de acesta și specificarea obligațiilor în conformitate cu normele enunțate în fișa de post care fiind încălcate au dus la încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, iar în urma acestui fapt a avut loc decesul unei persoane.

De altfel, un alt argument al apărării invocat în cererea de apel este și acela, că potrivit fișei postului Moraru Igor avea stabilite obligații certe de serviciu care se rezumă la monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, conform căruia antreprenorul pune în practică planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Având în vedere aceste argumente ale apărării, din conținutul deciziei recurate nu se evidențiază că instanța a clarificat care anume prevederi din fișa de post a inculpatului denotă că ultimul era responsabil de obiectul fix LEA-10 0,4 KV, F-2, PT-5, xxxxx, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Mai mult, constatând că „...deși, conform fișei de post, Moraru Igor are obligația de monitorizare și supraveghere a activității întreprinderii – antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, în acest sens, nu neagă aceste obligațiuni de serviciu menționate, însă, inculpatul pentru monitorizarea și supravegherea lucrărilor efectuate de antreprenor, urmează inițial să verifice sectoarele de rețele electrice, care se află în subdiviziunea sa, iar în caz de depistare a careva neconformități potrivit actelor normative, acesta comunică conducerii despre posibilele efectuări de lucrări, în baza căruia se elaborează de organele competente planul de lucru, se alocă mijloace bănești, iar după aprobare, persoana responsabilă monitorizează și supraveghează activitatea întreprinderii. Prin urmare, inculpatul urma să verifice starea de fapt a rețelei electrice din xxxxx și să comunice conducerii că pe sectorul dat este necesară defrișarea copacilor, din cauza cărora rețeaua electrică nu se vedea din crengi, iar ulterior la 23 iunie 2017 din cauza condițiilor nefavorabile, s-a rupt un fir electric, în situația în care în instalațiile cu tensiunea supra 1000 V, din fiecare parte a locului de muncă, la care cu aparatele de comutație

ar putea fi dată tensiunea la locul de muncă, se va crea o separare vizibilă...” instanța de apel a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, deoarece asemenea obligațiuni nu i-au fost imputate inculpatului, iar prin deducțiile sale instanța a admis încălcarea prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pe de altă parte, instanța de recurs atestă că motivându-și soluția cu privire la vinovăția inculpatului Moraru Igor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, instanța de apel în mod contradictoriu constată că este inadmisibil din partea persoanelor responsabile de serviciul 24/24 a instituției ÎCS „RED Union Fenosa” SA, care au recepționat apelul localnicilor din xxxxx, și nu a fost înregistrat conform procedurii necesare, iar ca urmare, a avut loc o tragedie, unde a decedat un copil minor.

În acest sens, instanța de apel a mai reținut că potrivit declarațiilor martorului Potînga Alexandru, cu privire la fapta avută la data de 23.06.2017, acesta a menționat că apelul a fost înregistrat greșit în sistem tipul cauzei avizului și anume ruptură de bransament (această cauză este diferită de ruptură de conductor și nu implică semnalizarea dispecerului prin semnul special „mîna roșie”). Ruptură de bransament înseamnă ruptura a unui fir electric izolat/ înfășurat de izolație. Ruptură de conductor este ruptura unui fir neizolat, prin urmare prezentând pericol sporit de electrocutare.

Cu referire la acest aspect, instanța de recurs notează, că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, precum și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

În acest context instanța de recurs constată, că la adoptarea soluției de condamnare, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții, inclusiv prin aprecierea în parte a fiecărei probe așa cum stipulează prevederile art. 101 Cod de procedură penală, pe când la caz instanța nu a analizat complet declarațiile martorului Ghidei Mihail, în coroborare cu alte probe, ci le-a fragmentat, reținând doar acele pasaje care-l incriminează pe inculpat, admitând astfel o eroare gravă de fapt, care constituie temei de casare a deciziei.

În concluzie, Colegiul penal lărgit conchide, că la judecarea cauzei instanța de

apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Motivele din apel trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Totodată, Colegiul penal lărgit conchide în privința recursurilor declarate de către succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie împreună cu avocatul Cotovici Iurie și de către reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim, acestea urmează a fi admise de asemenea din motivul oferirii de către instanța de apel a unei motivări insuficiente a soluției, fără a ține cont de practica judiciară constantă și jurisprudența CtEDO la acest capitol, în cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmând să examineze cauza inclusiv și în această parte complet, obiectiv și multilateral, ținând cont de principiul contradictorialității, conform art. 24, 314 Cod de procedură penală, precum și de motivele invocate de aceste părți, în vederea asigurării dreptului lor la un proces echitabil, cu oferirea răspunsurilor asupra tuturor argumentelor părților.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de motivele expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate prin prisma prevederilor art. art. 384-397 Cod de procedură penală, și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și argumentelor din recursuri, iar în dependență de datele obținute, instanța de apel urmează să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 10 al prezentei decizii.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admit recursurile ordinare declarate de către succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, de către reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim și de către avocatul Mocanu Valentin în numele

inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2019, în cauza penală în privința lui **Moraru Igor xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **24 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor